

Савчук Олена Олександрівна
кандидат юридичних наук,
науковий співробітник НДІ ПЗІР
НАПрН України

ПРОБЛЕМИ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ЛІСОВИХ ПРАВОВІДНОСИН

Забезпечення системної й ефективної правової регламентації відносин в інноваційній сфері потребує вдосконалення правового механізму їх регулювання зі встановленням рівня відповідності, відбиття стану, системи й особливостей суспільних відносин, що складаються у зв'язку зі створенням, упровадженням та розповсюдженням інтелектуальних та інноваційних продуктів, а також з окресленням їх розвитку згідно з визначеними державою стратегічними цілями [1, с. 22].

Лісова галузь на сьогодні перебуває в системній кризі, суттєво відстала в розвитку процесу формування і впровадження системних під-

ходів активного збереження природного середовища в умовах його істотної антропогенної трансформованості, зокрема у впровадженні принципу сталого управління лісами. Спостерігається значне зменшення бюджетного фінансування, перехід територіального планування та управління більшою мірою на місцевий рівень, приватна власність на землю тощо. Дія цих факторів посилюється іноді вкрай прагматичним ставленням населення та влади до лісів не як до «зеленого золота» держави, а як «інструмента» та «джерела» одержання прибутків, неадекватними вимогами з боку влади до лісових господарств щодо заробляння коштів у планових обсягах без урахування регіональної й природоохоронної специфіки, дуже слабким утіленням у життя концепції розвитку та управління лісами [2, с. 27].

В умовах трансформаційних змін в країні обговорюються проблеми інвестиційного забезпечення розвитку окремих секторів національної економіки, що обумовлено необхідністю модернізації техніко-технологічної бази промислового виробництва, зокрема лісопромислового; розбудови виробничої та невиробничої інфраструктури; впровадження перспективних форм активізації інноваційної діяльності; використання передового досвіду інформаційного забезпечення суспільного відтворення [3, с. 101].

Розвиток лісогосподарської діяльності залежить від результатів реалізованих проектів та напрямків інноваційного розвитку лісогосподарської діяльності, котрі орієнтовані на зростання лісоресурсного потенціалу та впровадження новітніх технологій деревообробки [4, с. 93].

Важливими напрямками в сфері лісового господарства є: 1) розробка екологічно безпечних систем ведення лісового господарства і лісокористування, вимог до технологічного оснащення, сучасних технологій і технічних засобів охорони, захисту, виявлення вогнищ, пожежогасіння, відтворення лісів та засадження територій; 2) розробка методів отримання швидкорослих і високопродуктивних лісових порід із відповідними властивостями на основі біотехнології, методів лісової генетики й селекції [4, с. 94].

В напрямку розвитку лісопромислового комплексу України планується формування ефективної інноваційної системи, що включає збалансовану структуру наукових організацій, розроблені механізми держав-

ного і приватного фінансування, венчурні фонди й інші інститути залучення інвестицій в наукове дослідження. Для отримання запланованих наукових результатів необхідно забезпечити достатнє фінансування за рахунок коштів державного бюджету найважливіших науково-технічних проєктів у сфері лісопромислового комплексу на довгострокову перспективу. Для оптимального вирішення завдань у сфері практичного дослідження науково-технічного потенціалу лісової промисловості й реалізації стратегічних завдань, які розроблені науковцями-практиками, необхідно створити об'єднання наукових організацій, що знаходитимуться в державній власності з відповідним науковим та кадровим потенціалом, які й допоможуть реалізувати потенційні плани [5]. Реалізація оптимальних інвестиційних проєктів і реформ дозволить істотно збільшити обсяги лісокористування й переробки заготовленої деревини, що стане одним із пріоритетних напрямків ведення лісового комплексу на міжнародний рівень [6].

Інноваційний шлях розвитку лісогосподарського виробництва в плані поліпшення стану навколишнього середовища має реалізуватися за напрямками: підвищення екологічних і соціальних функцій лісових екосистем; вибору ефективних форм державно-приватного партнерства у сфері лісогосподарської діяльності та напрямків інвестування ресурсомістких виробництв; підвищення якості і послуг з використання земель лісового фонду і лісів на основі посилення відповідальності лісогосподарських підприємств за свою діяльність; забезпечення відповідності якісних характеристик лісогосподарських послуг європейським стандартам; підвищення екологічних і соціальних функцій лісових екосистем; устанавлення стандартів на продукцію лісового господарства та деревообробної промисловості, узгоджених із міжнародними вимогами; приведення у відповідність до реалій сучасної економічної ситуації відомчого підпорядкування та власнісного статусу лісів; узгодження породного складу та якісних показників лісових насаджень шляхом реконструкції деревостанів, які не відповідають умовам місцезростання; оптимізації рубок лісу та приведення системи рубок лісу з вимогами їх багатocільового призначення; удосконалення технологій лісокористування як основи вирощування високопродуктивних деревостанів; модернізації обладнання та очисних споруд на підприємствах лісопромисло-

вого комплексу з метою зменшення викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря [7, с. 50].

Отже, основними проблемами інвестиційного розвитку лісових праводносин виступають, зокрема: недостатність фінансування зазначеної сфери, модернізація техніко-технологічної бази промислового виробництва, розбудова виробничої та невиробничої інфраструктури; впровадження перспективних форм активізації інноваційної діяльності; використання передового досвіду інформаційного забезпечення суспільного відтворення, розробка та реалізація проєктів та напрямків інноваційного розвитку. Вирішення окреслених проблем має бути першочерговим завданням для держави на шляху розвитку інноваційної сфери економіки лісгосподарства.

Список використаних джерел:

1. Атаманова Ю. Є. Передумови та зміст систематизації інноваційного законодавства / Ю. Є. Атаманова // Актуальні питання інноваційного розвитку. Науково-практичний журнал. № 1. Харків, 2011. – С. 20-31.
2. Єгорова Т. П. До питання впровадження в Україні інноваційної моделі розвитку лісової галузі / Т. П. Єгорова // Право та інновації. № 4 (2013). Харків. 2013 – С. 27-33.
3. Дайнека А. М. Еволюція сталого розвитку лісового господарства та її економіко-правове забезпечення на міжнародному та регіональному рівні / А. М. Дайнека // Регіональна економіка. – 2008. – № 1. – С. 99-105.
4. Ускова Л. В. Інноваційний розвиток лісгосподарської діяльності в Україні: пріоритетні напрямки фундаментальних та прикладних досліджень / Л. В. Ускова, О. О. Коваль, Т. М. Несен // Збірник наукових праць Черкаського державного технологічного університету. – 2012. Вип. 31 (1). – С. 93-96.
5. Синякевич І. М. Державна підтримка лісового господарства в країнах Європейського Союзу. Якою вона має бути в Україні? / І. М. Синякевич // Деревообробник. 2001. – № 12 (30). – 18 черв. – 1 лип.
6. Савченко І. А. Проблемы правового регулювання лесного сектора Украины / И. А. Савченко // Вісник ЛГУВД ім. Е. О. Дідоренка (спеціальний випуск) Частина 1. – 2010. – о № 3. С. 262-269.
7. Коваль Я. Пріоритети екологічного та збалансованого лісоресурсного потенціалу / Я. Коваль // Економіка природокористування. Економіст. – № 12. – 2012. – С. 49-51.